सोमः कियानप्यवशिष्यते तस्यासौ सोमो माध्यन्दिनसवनेऽपि स्वस्योपयोगमपेक्ष्यातिरिक्तो भवति। तस्यातिरेकदोषस्य परिहाराय धयच्छब्दोपेतास्वृचु गौर्धयति मरुतामित्यादिषु स्तोत्रं कुर्वन्ति। यद्वेदवाक्यमहोरात्रयोः सन्ध्यावधीतं तदध्येतारं हिनस्ति। तथा चाध्ययननिषेधेषु प्रस्तुतेष्वापस्तम्बः स्मरति, तावन्तं कालं नाधीयीताध्यापयेद्वा सन्ध्योस्त्वयेति। प्रातःसवनस्य सोमातिरेको यत्तदेतत्सन्धीव। यथा सन्ध्याकालोऽहोरात्रोभयस्पर्शी एवमतिरिक्तसोमोऽपि प्रातःसवने सम्पादितत्वान्माध्यन्दिनसवनकामित्वाच्चोभयस्य स्पर्शी। ततः सन्ध्याकालाध्ययनसमानो दोषः प्राप्नुयात्। तत्र धयद्वतीषु स्तोत्रे क्रियमाणे सति अतिरिक्तस्य सोमस्यापि प्रातःसवनान्तःपातित्वात् सन्धित्वं शाम्यति। तदेतत् सूत्रकारेणातिस्पष्टमुक्तम्, यदि प्रातःसवने प्राग्घोमात्सोममतिरिक्तं पश्येत् तच्चमसेष्वभ्युन्नयेत्। उपजुहुयाद्वा हुते दृष्ट्वा स्रुतशस्त्रवतं कुर्यादिति। एवं सति प्रातःसवनस्यैतदन्तत्वादनन्तरभाविनो माध्यन्दिनसवनत्वात् उभयव्यतिरिक्तः सन्धिर्नाम कश्चिन्न भविष्यति॥

अतिरिक्तसोमस्य स्तोमार्थं धयद्वतीषु यत् स्तोत्रं क्रियते तत्र सामस्तोमविशेषो विधत्ते। "गायत्रꣳ साम भवति पञ्चदशः स्तोमः। तेनैव प्रातःसवनान्नयन्ति" [१] इति। प्रातःसवने वहिष्पवमानस्तोत्रं गायत्रसाम्ना निष्पाद्यते। आज्यस्तोत्राणि पञ्चदशस्तोमेन तस्योभयस्यात्र क्रियमाणत्वेन प्रातःस-